

Nr 5.

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Europarådets rådgivande församling år 1950 vid dess andra ordinarie möte fattade beslut.

Genom en den 26 januari 1951 dagtecknad proposition, nr 54, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden, anhållit om riksdagens yttrande angående vissa i nämnda protokoll omförmälda av Europarådets församling år 1950 vid dess andra ordinarie möte fattade beslut, nämligen

- rekommendationen om upprättandet av en europeisk armé,
- rekommendationen om upprättandet av specialorgan inom Europarådets ram,
- rekommendationen om ändring av stadgans för Europarådet artikel 15 för att giva kommittén möjlighet att fatta för medlemsstaternas regeringar bindande beslut,
- rekommendationen om tillägg till ministerkommitténs arbetsordning i syfte att möjliggöra för medlemsstaterna att i princip godtaga en överenskommelse, samtidigt som de reservera sig beträffande sina möjligheter att genast helt tillämpa densamma,
- rekommendationen angående en internationell myndighet för kontroll av kol- och stålindustrierna,
- rekommendationen angående upprättande av en europeisk minimistandard för social trygghet,
- rekommendationen om full sysselsättning.

Texterna till rekommendationerna ha fogats såsom bilagor (Bil. A—H) vid propositionen, vartill utskottet får hänvisa.

Departementschefen har beträffande dessa rekommendationer bl. a. anfört följande:

Den rådgivande församlingens rekommendationer ha karaktären av principuttalanden. Flera av de frågor, som här ha upptagits, skola behandlas av den stadskonferens, som Europarådets ministerkommitté har tillsatt och som beräknas avsluta sitt arbete den 1 nästkommande mars. Det torde ej finnas anledning att på nuvarande stadium av konferensens arbete precisera ett svenskt ställningstagande till de olika principiella frågor, som rekommendationerna behandla. Det synes dock givet, att en ombildning av Europarådet, som syftar till att giva det karaktären av ett militärt förbund, icke bör från svensk sida godkännas.

Inom ministerkommittén har enighet icke uppnåtts i den av den rådgivande församlingen väckta frågan om att skapa möjligheter för kommit-

tén att underställa parlamenten vissa av församlingens rekommendationer. Trots detta synes det mig lämpligt och önskvärt att gå den rådgivande församlingens önskemål till mötes på så sätt, att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens yttrande över församlingens ifrågavarande rekommendationer.

Från konstitutionell synpunkt lärer hinder icke föreligga för Kungl. Maj:t att förfara på detta sätt, oavsett huruvida Kungl. Maj:t anser sig böra förorda rekommendationerna eller icke.

Utskottet. Utskottet ansluter sig till departementschefens yttrande att en ombildning av Europarådet, som syftar till att giva det karaktären av ett militärt förbund, icke bör från svensk sida godkännas. Utskottet önskar i detta sammanhang erinra om att riksdagen vid behandlingen av frågan om Sveriges anslutning till Europarådet fäst avgörande avseende vid att frågor rörande medlemmarnas försvar enligt stadgan ej falla under rådets kompetens.

Då Sverige ej deltagit i förhandlingarna om upprättandet av en överstatlig myndighet för kol- och stålindustrierna i vissa länder, torde något uttalande från riksdagen ej vara påkallat med anledning av rådgivande församlingens rekommendation avseende dessa förhandlingar.

Utskottet har haft tillgång till upplysningar om förhandlingarna vid den i propositionen omnämnda stadgekonferensen av experter i vad angår förevarande rekommendationer. Dessa stadgefrågor skola undergå behandling i ministerkommittén. Utskottet anser sig ej nu kunna taga ställning till dessa frågor.

Rekommendationerna angående upprättandet av en europeisk minimistandard för social trygghet och upprätthållande av full sysselsättning böra enligt utskottets mening icke föranleda erinran från svensk sida. Utskottet är medvetet om att initiativ på dessa områden ha tagits inom Förenta Nationerna och dess underorganisationer. Detta bör emellertid icke vara till hinder för att pröva i vad mån medlemsstaterna i Europarådet, som förete mera likartade förhållanden, kunna samordna sina strävanden för att öka den sociala tryggheten och skapa förutsättning för full sysselsättning och ekonomisk stabilitet. Enligt vad utskottet inhämtat ha de av Europarådets ministerkommitté begärda uppgifterna från medlemsstaterna om deras ekonomiska politik för upprätthållande av full sysselsättning tillställts Europarådets generalsekreterare för Sveriges del.

Utskottet önskar slutligen understryka nödvändigheten av att det europeiska samarbetet effektiviseras och inriktas på praktiska arbetsuppgifter. I detta syfte kan det visa sig ändamålsenligt att upprätta vissa specialorgan inom Europarådet eller med anknytning till detsamma. Då bedömningen lämpligen bör hänföra sig till konkreta förslag, som ännu ej föreligga, vill utskottet endast uttala att specialorgans arbetsuppgifter böra ligga inom rådets kompetensområde. Utskottet räknar med att dessa organ skola bidra till ett vidgat samarbete i Europa till båtnad även för de medlemsstater, som av en eller annan anledning ej finna anledning ansluta sig till detsamma.

Av särskild vikt för vinnande av effektivare arbetsformer anser utskottet det vara, att de två organisationerna, Europarådet och Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete (OEEC), vilken har saknat förankring hos ett europeiskt parlamentariskt forum av det slag, som nu föreligger i Europarådets rådgivande församling, kunde så samordnas, att inom samma organisation förenades den tekniska expertis, som nu står under ledning av OEEC:s ministerråd och den parlamentariska representation, som finnes i Europarådet.

Under återopande av vad som sålunda framförts får utskottet hemställa, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening giva till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 8 februari 1951.

På utrikesutskottets vägnar:

RICKARD SANDLER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Sandler, Gränebo, Andrén, Ohlon, von Heland, Åman, Gustaf Karlsson samt Elmgren;

från andra kammaren: herrar Hedlund i Rådom, Ward, Fast, Svensson i Ljungskile, von Friesen, Edberg samt Skoglund.
